

Fiche 3: Toegang Eurodac voor rechtshandavingsinstanties

1. Algemene gegevens

Voorstellen:

1. Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de instelling 'Eurodac' voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EG) tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend. (herschikking)
2. Besluit van de raad betreffende verzoeken van rechtshandavinginstanties van de lidstaten en Europol om vergelijking met Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandaving.

Datum Commissiedocumenten: 10 september 2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009)342, COM (2009)344

Prelex:

1. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0342:FIN:NL:PDF>
2. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0344:FIN:NL:PDF>

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

SEC (2009)936 en SEC (2009)937 (samenvatting), SEC (2009)938 (opinie IAB)

Behandelingstraject Raad:

1. Werkgroep Asiel, JBZ-Raad (waarschijnlijk onder Spaans voorzitterschap)
2. Werkgroep Politiesamenwerking, CATS, JBZ-Raad (waarschijnlijk onder Spaans voorzitterschap)

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Justitie

Rechtsbasis, stemwijze Raad, rol Europees Parlement en comitologie

a) Rechtsbasis:

1. artikel 63, punt 1, onder a EG-Verdrag.
2. artikel 30, eerste lid, onderdeel b, en 34, tweede lid, onderdeel c EU-Verdrag

b) Stemwijze Raad en rol Europees Parlement

1. gekwalificeerde meerderheid, medebeslissing EP
2. eenparigheid, raadpleging EP

c) Comitologie

N.v.t.

2. Samenvatting BNC-fiche

Korte inhoud voorstel

Dit fiche bestaat uit twee bij elkaar horende voorstellen. 1 Tezamen beogen de voorstellen de rechtshandhavende instanties (o.a. politie) in de EU-lidstaten en Europol onder voorwaarden toe te staan een vingerafdruk van een verdachte of een op de plaats van het delict gevonden spoor te vergelijken met vingerafdrukken die zijn opgeslagen in Eurodac. Doel hiervan is het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en ernstige strafbare feiten. Eurodac is een bestaande centrale Europese databank om te controleren of een vreemdeling al in een andere lidstaat van de EU asiel heeft aangevraagd.

-
- 1 Voorstel 1, de Verordening, past de Eurodac-verordening aan om toegang tot Eurodac voor rechtshandavingsdoeleinden mogelijk te maken.
Voorstel 2, het Raadsbesluit, vormt de rechtsbasis voor rechtshandavingsinstanties in de lidstaten en van Europol om een vergelijking van vingerafdrukgegevens of spoor met Eurodac-gegevens uit te voeren.

Indien in Eurodac blijkt dat de vingerafdrukken bekend zijn in een bepaalde lidstaat, moet voor verdere informatie, zoals de naam en andere relevante informatie, een regulier internationaal rechtshulpverzoek worden ingediend door de rechtshandhavende instantie.

Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Bevoegdheid: De voorstellen zijn gebaseerd op artikel 63, punt 1, onder a, EG-Verdrag en artikelen 30, eerste lid, onderdeel b, en 34, tweede lid, onderdeel c, EU-Verdrag.

Subsidiariteit: positief

Proportionaliteit: positief

Risico's / implicaties / kansen

Voor Nederland is het belangrijk dat de bescherming van persoonsgegevens goed is geregeld. Het raadplegen van vingerafdrukkenbestanden is vaak de enige betrouwbare bron van informatie over vreemdelingen.

Nederlandse positie en eventuele acties

Nederland is met in acht neming van de voor bescherming van persoonsgegevens geldende kaders voorstander van het creëren van de mogelijkheid tot raadpleging van Eurodac voor rechtshandavingsdoeleinden. De Europese samenwerking wordt daardoor efficiënter, omdat op een efficiëntere manier duidelijk wordt of een vreemdeling bekend is in de EU en in welke lidstaat. Belangrijk is dat het verstrekken van informatie over de vreemdeling, zoals de naam, een nationale aangelegenheid blijft, waarbij lidstaten hun eigen nationale wet- en regelgeving blijven toepassen.

3. Samenvatting voorstel

De voorstellen beogen de rechtshandhavende instanties in de EU-lidstaten en Europol toe te staan een vingerafdruk van een verdachte of een op de plaats van het delict gevonden spoor te vergelijken met vingerafdrukken die zijn opgeslagen in Eurodac. Eurodac is een bestaande centrale Europese databank om te controleren of een vreemdeling al in een andere lidstaat van de EU asiel heeft aangevraagd.

Het voordeel voor rechtshandhavende instanties om toegang te krijgen tot Eurodac is dat niet meer meerdere lidstaten benaderd hoeven te worden met de vraag hun nationale vingerafdrukkenbestanden te raadplegen om te bezien of een vreemdeling daarin voorkomt. Dat is de praktijk op dit moment.

In Eurodac worden geen persoonsgegevens zoals naam en geboortedatum opgeslagen. In Eurodac zijn slechts vingerafdrukken opgeslagen, het geslacht en een nationaal referentienummer. Het opvragen van gegevens over de vreemdeling zelf blijft een nationale aangelegenheid. Daarvoor moet nog steeds een regulier internationaal (politieel of justitieel) rechtshulpverzoek worden ingediend bij de betreffende EU-lidstaat.

De raadpleging van Eurodac voor rechtshandavingsdoeleinden is slechts mogelijk als andere middelen zijn uitgeput en de raadpleging noodzakelijk is voor het voorkomen, opsporen en onderzoeken van een terroristisch misdrijf of een ander ernstig strafbaar feit.

Impact assessment Commissie

De Europese Commissie is van mening dat met de voorliggende voorstellen het huidige knelpunt wordt opgelost dat een lidstaat alleen via een schriftelijk verzoek aan meerdere lidstaten kan vaststellen of een vingerafdruk van een verdachte of een op de plaats delict gevonden spoor wel of niet elders in de EU in een databank bekend is. De voorstellen grijpen niet in op de nationale handelwijze, omdat geen naamsgegevens of andere persoonsgegevens over de vreemdeling worden verstrekt.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

1. artikel 63, punt 1, onder a, van het EG-Verdrag.
 2. artikelen 30, eerste lid, onderdeel b en 34, tweede lid, onderdeel c, EU-Verdrag
- De door de Commissie gekozen rechtsbasis voor beide voorstellen is juist.

b) Functionele toets:

- *Subsidiariteit: positief*
- *Proportionaliteit: positief.*
- *Onderbouwing:*

Eurodac is een Europees instrument en de toegang tot Eurodac voor rechtshandhavende instanties en Europol kan als gevolg daarvan alleen op Europees niveau worden geregeld.

De voorstellen gaan niet verder dan nodig is om efficiënt vast te stellen in welke lidstaat een vreemdeling bekend is. Indien in Eurodac blijkt in welke lidstaat de vreemdeling is geregistreerd, moet voor verdere informatie, zoals de naam en andere relevante informatie over de vreemdeling alsnog een regulier internationaal (politieel of justitieel) rechtshulpverzoek worden ingediend bij de betreffende lidstaat.

c) Nederlands oordeel

Raadpleging van Eurodac is een efficiënte manier om vast te stellen of een verdachte of een op de plaats van een delict gevonden spoor is geregistreerd in een vreemdelingenbestand in een EU-lidstaat. Het opvragen van gegevens over de vreemdeling is een nationale aangelegenheid en gaat nog steeds middels een regulier rechtshulpverzoek. De voorstellen sluiten goed aan bij de regeling in Nederland voor het gebruik van vingerafdrukken van vreemdelingen ten behoeve van de opsporing en vervolging van misdrijven.

5. Implicaties financieel

a) Consequenties EG-begroting

Voor de toegang door rechtshandhavende diensten tot Eurodac zijn er naar verwachting geen aanpassingen aan de Eurodac-infrastructuur nodig. De kosten die gemaakt worden, betreffen onder meer de ontwikkeling van een functionaliteit om Eurodac met een spoor te kunnen raadplegen. De Europese Commissie houdt rekening met € 3.007.000,- over de jaren 2011-2013. Het voorstel is verenigbaar met de bestaande financiële programmering. Nederland vindt dat de financiële middelen gevonden dienen te worden binnen de bestaande financiële kaders van de EU-begroting.

b) Financiële consequenties (incl. personeel) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

De diensten in de vreemdelingenketen in Nederland hebben al toegang tot Eurodac. Deze toegang kan worden uitgebreid naar rechtshandhavende instanties. De additionele kosten voor personeel en technische aanpassing bij de betrokken instanties dienen nog in kaart te worden gebracht. Deze consequenties zijn afhankelijk van de nog te kiezen implementatierichting, het verwachte aantal verzoeken om raadpleging van Eurodac in Nederland en het verwachte aantal verzoeken van/naar het buitenland om naamsgegevens en andere informatie over de betreffende vreemdeling. Indien het voorstel budgettaire gevolgen heeft, worden deze ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen conform de regels voor budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personeel) voor bedrijfsleven en burger

N.v.t.

d) Administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden

De verzoeken om raadpleging van en resultaten uit Eurodac dienen te worden gedocumenteerd. De documentatie is bedoeld voor controle op de rechtmatigheid van de toegekende verzoeken door de nationale toezichthoudende autoriteit op privacy- en gegevensbescherming (in Nederland: CBP). De lasten van deze documentatie dienen zo veel mogelijk te worden geminimaliseerd door technische oplossingen.

e) Administratieve lasten voor bedrijfsleven en burger

N.v.t.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid

De toegang van rechtshandhavende diensten tot Eurodac wordt geregeld in de Verordening 2725/2000 die directe werking heeft.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Het raadsbesluit en de aangepaste verordening treden in werking op de twintigste dag na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie. Het raadsbesluit en verordening zijn van toepassing op de dag die door de Europese Commissie in een mededeling in het Publicatieblad bekend wordt gemaakt. Voor die datum dienen de lidstaten, Europol en de Europese Commissie de nodige technische maatregelen te hebben genomen.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Iedere vier jaar wordt het voorstel geëvalueerd op effectiviteit van het voorstel en rechtmatigheid van de gehonoreerde verzoeken.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Op basis van de beschikbare informatie lijken de voorstellen goed uitvoerbaar. Rechtshandhavende instanties kunnen worden aangesloten op de infrastructuur van Eurodac. Ook kan worden aangesloten bij de taakuitoefening en processen in bestaande organisaties.

b) Handhaafbaarheid

Er wordt toezicht gehouden op de uitvoering van de voorstellen door de nationale toezichthoudende autoriteit op privacy- en gegevensbescherming (in Nederland: CBP). De voorwaarden en procedures zijn helder geformuleerd en deze bevorderen een zorgvuldig gebruik van de gegevens.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

N.v.t.

9. Nederlandse positie (belangen en eerste algemene standpunt)

Raadpleging van Eurodac is een belangrijke inzet van Nederland bij het nieuwe EU-meerjarenprogramma voor 2010-2014 op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Raadpleging van Eurodac is namelijk de enige efficiënte manier om vast te stellen of een verdachte of spoor is geregistreerd in een vreemdelingenbestand in een EU-lidstaat. In Nederland worden vingerafdrukken van vreemdelingen reeds gebruikt voor het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten. Het raadplegen van vingerafdrukkenbestanden van vreemdelingen is voor Nederland een zeer belangrijk instrument voor de rechtshandhaving. Indien de verdachte een vreemdeling is, is de vingerafdruk vaak de enige betrouwbare bron van informatie over deze personen.

Voor Nederland is het belangrijk dat de bescherming van persoonsgegevens zal worden geregeld in lijn met Kaderbesluit 2008/977/JBZ (kaderbesluit dataproductie). Het opvragen van persoonsgegevens van de vreemdeling, zoals naam, blijft een nationale aangelegenheid en gaat nog steeds via een regulier rechtshulpverzoek.